

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

معنی الادیب

تفاوت‌های عطف بیان و بدل

جلسه ۹۷

استاد وافی

تفاوت‌های عطف بیان و بدل:

۲. عطف بیان نمی تواند در تعریف و تنکیر مخالف متبوعش باشد، بر خلاف بدل، که می تواند باشد:
(إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ صِرَاطِ اللَّهِ)، (بِالنَّاصِيَةِ نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ)
۳. عطف بیان نمی تواند جمله باشد، بر خلاف بدل: (مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ)
۴. عطف بیان نمی تواند تابع جمله باشد، برخلاف بدل: (اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا)
۵. عطف بیان نمی تواند فعل یا تابع فعل باشد، برخلاف بدل: (وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ)
۶. عطف بیان نمی تواند، تکرار اول باشد: (وَتَرَى كُلَّ أُمَّةٍ جَاثِيَةً كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَى إِلَى كِتَابِهَا)
۷. عطف بیان در نیت حلول در جای معطوف نیست، برخلاف بدل: به همین علت مورد ذیل نمی تواند بدل باشد: «یا زید الحارث»
۸. عطف بیان در تقدیر، جمله نیست برخلاف بدل، لذا در مثال «هند قام عمرو أخوها» کلمه «أخوها» نمی تواند بدل باشد و باید عطف بیان شود.